

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

Krematorienettverket

Etiske retningslinjer for krematorievirksomheten

Fagdager for krematorier 2025, Bodø.

Arbeidsmiljøloven

§ 1-1. Lovens formål

«.....en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon,
som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger,.....»

Arbeidsmiljøloven

§ 3-2. Særskilte forholdsregler for å ivareta sikkerheten

...arbeidstaker gjøres kjent med ulykkes- og helsefarer som kan være forbundet med arbeidet, og at arbeidstaker får den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig,

Arbeidsmiljøloven

§ 2-1. Arbeidsgivers plikter

Arbeidsgiver skal sørge for at bestemmelsene gitt i og i medhold av denne lov blir overholdt.

Arbeidsmiljøloven

§ 2-3. Arbeidstakers medvirkningsplikt

- ☐ Arbeidstaker skal medvirke ved utforming, gjennomføring og oppfølging av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.
- ☐ ...bruke påbudt verneutstyr, vise aktsomhet og ellers medvirke til å hindre ulykker og helseskader,

Nasjonale etiske retningslinjer

- Hvordan de har blitt til:
 - Gruppearbeid Trondheim 2023
 - Gruppearbeid Vestfold 2024
 - Krematorienettverket workshop Oslo
 - «høring» med tilbakemeldinger
- Bodø november 2025, presenteres og forslag til implementering.

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

1. Respekt og verdighet

- **Behandling av avdøde:** Alle avdøde skal behandles med den største respekt og verdighet. Dette inkluderer håndtering av kister og urner.
- **Kommunikasjon med pårørende:** Ansatte skal vise empati og respekt i all kommunikasjon med pårørende. Informasjon skal gis på en klar og forståelig måte, og pårørendes ønsker og behov skal ivaretas så langt det er mulig.

2. Håndtering av restaske

- **Respektfull behandling:** Restaske etter rengjøring bør gravlegges på gravplass.
- **Etiske hensyn:** Det er ikke etisk forsvarlig å kaste restaske i restavfall eller legge det i andre sine graver. Dette bør være en del av en rutinehåndbok som tåler innsyn.

3. Rutiner for innsett av barnekister og fosteresker

- **Barnekister:** Barnekister/fosteresker skal settes inn en og en, og det bør være en egen rutine på innsetting av barnekister. Mindre barnekister kan plasseres på egen bunn eller kistebunn.
- **Etiske hensyn:** Barnekister/fosteresker skal ikke manuelt settes inn, men automatisk innsettingsmekanisme skal brukes.

4. Tid fra dødsfall til kremasjon

- **Tidsrammer:** Krematorier bør gjennomføre kremasjon innen 10 virkedager etter at kisten ankommer krematoriet. Generelt bør kremasjon skje så snart som mulig etter at kisten er frigitt for kremasjon.
- **Etiske hensyn:** Pårørendes hensyn skal vektlegges fremfor økonomiske hensyn. Det bør etterstrebes at oppsamling av kister over lengre tid ikke forekommer. Krematorier bør ikke ta imot kister fra omkringliggende kommuner om man ikke har kapasitet til å gjennomføre kremasjon innen 10 virkedager.

5. Bekledning, oppførsel og ordbruk

- **Rutinehåndbok:** Det bør utarbeides en rutinehåndbok som dekker bekledning, oppførsel og ordbruk.
- **Bekledning:** Ansatte skal ha rene presentable klær. Arbeidsgiver bør sørge for egnet bekledning, herunder felles nøytral uniformbekledning. Arbeidsgiver bør tilrettelegge for vask av arbeidstøy på jobb.
- **Ordbruk:** Alle ansatte skal uttale seg på en profesjonell måte i samtaler med etterlatte og eksterne samarbeidspartnere. Unngå humor eller intern humor når pårørende eller eksterne er til stede.

6. Kremasjonsprosessen

- **Det er viktig å vurdere** om det er etisk forsvarlig å fremme kremasjonsprosessen ved å dytte på organisk materiale. Dette skal i alle tilfeller kun gjøres mot slutten av forbrenningen dersom det er nødvendig.
- **Bløtvev:** Mindre bestander av bløtvev som ikke brenner godt nok ut, kan legges tilbake i ovnen eller på siden ved neste kremasjon, men må holdes adskilt.

7. Krematoriet

- Merking av kister skal holdes så diskre som mulig. Det skal unngås stor, inngripende tekst påført med tusj eller annen fremtredende merking.
- **Ryddighet:** Krematorier skal til enhver tid være ryddige og presentable, og egnet til formålet. Det skal etterstrebes et krematorium med en god standard som er presentabelt for etterlatte og ansatte.
- Det skal alltid være to personer til stede ved innsett av kiste
- Det skal alltid være minst en ansatt til stede under kremasjon

8. Ledelse og personell

- Leder står for den daglige driften og styringen av krematoriet.
- Leder skal legge til rette for at ansatte er kjent med, og oppfyller at de etiske retningslinjene.
- Ledelsen skal sørge for at virksomheten har et arbeidsmiljø og en teknisk standard som innfrir gjeldene lovkrav
- Utføre alle oppgaver med høy profesjonalitet og kompetanse.
- Opprettholde en høy standard og sikkerhet i alle arbeidsprosesser.
- Tilby informasjon og veiledning på en respektfull måte.
- Følge alle gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer for kremasjonsvirksomhet.
- Holde seg oppdatert på endringer i regelverket og implementere disse i praksis.
- Arbeide for å minimere miljøpåvirkningen av kremasjonsprosessen.
- Implementere bærekraftige praksiser der det er mulig.
- Delta i opplæring og utviklingsprogrammer for å forbedre ferdigheter og kunnskap.
- Bidra til et positivt arbeidsmiljø og samarbeid med kolleger for å oppnå felles mål.

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

Krematorienettverket

Retningslinjene er utarbeidet av bransjen selv gjennom Gravplassforeningen.

Leder har ansvar for å implementere dem i HMS-arbeidet.

Arbeidstaker skal medvirke ved utforming, gjennomføring og oppfølging

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

Krematorienettverket